

ישעיהו פרק א

מבוא

ישעיהו הנביא המתהלך ברחובות ירושלים, מקונן על כך שעיר הצדק הפכה להיות כרשעת סדום. הנביא מוכיח את ההנהגה ואת העם כולו, את באי המקדש, השופטים, השרים, הסוחרים וכלל החברה, על כך שעבודת ה' במקדש מנותקת מעבודת ה' במצוות בין אדם לחברו, וירושלים מלאה עוולה מרמס ושפיכות דמים. הנביא מבטיח שיירושלים תחזור להיות 'עיר הצדק, קריה נאמנה'. תיקון זה יגיע או בדרכי חזרה בתשובה של העם או בדרך קשה של פורענות.

שאלות מכוונות למידה

- על מה זועק הנביא?
- מדוע הכעס הגדול, אם החברה מנהלת חיים דתיים שלמים סביב בית המקדש?
- מהן אפשרויות התיקון?

מבוא לפרק א

הנבואה הפותחת את ספר ישעיהו, מעצימה ומדגישה שני עניינים מרכזיים אשר חוזרים ומופיעים בנבואות ישעיהו השונות:

- עבודת ה' במקדש חייבת להיות מחוברת לעבודת ה' בעשיית צדקה ומשפט. אם ההנהגה, והחברה כולה מלאה בעוולה ומרמה, הרי שגם עבודת ה' במקדש ובתפילה לא יתקבלו לרצון לפני ה'.
 - תיקון העולם וכלוי הרשעה - יגיעו בכל מקרה, כהבטחה אלוקית. ישנן שתי דרכים להגיע אל אותו התיקון: או על ידי חזרה בתשובה ותיקון העוולות, או חלילה - על ידי עונש ופורענות מיד הקב"ה אשר תכלה את הרשעה.
- בפרק א שלובים שני עניינים מרכזיים אלו, יחדיו, על ידי פניית ישעיהו אל אנשי ירושלים החטאים, אשר יושבים בעירם ומקיימים את עבודת המקדש כהלכתה, אך הופכים אותה להיות ריקה מתוכן, מכיוון שבו זמנית מלאה העיר במשפט שקר, בשוחד, במרמה ואף בשפיכות דמים. ישעיהו מבטיח כי סופה של ירושלים יהיה לשוב ולהיות "עיר הצדק קריה נאמנה". אך שתי אפשרויות עומדות בפני העם, כיצד להגיע אל אותו התיקון:
- האחת** על ידי חזרה בתשובה, ופסוקים רבים קוראים לאותה תשובה.
- השנייה**, אם לא תבוא התשובה, על ידי עונש מדי הקב"ה, ופסוקים רבים מתארים את הפורענות אשר תגיע.

החטא, העונש וההצלה

[פסוקים א-ט]

פסוק א: רקע לנבואת ישעיהו

ישעיהו א, א

חֲזֹן יִשְׁעִיָּהוּ בֶן אֲמוּץ אֲשֶׁר חָזָה עַל יְהוּדָה וִירוּשָׁלַם בְּיָמֵי עֲזִיָּהוּ יוֹתֵם אָחָז יַחְזְקִיָּהוּ מֶלֶכִי יְהוּדָה:

1. אלו שלושה דברים אנו למדים מפסוק א על הנביא:

א. שמו של הנביא:	
ב. המלכות עליה נאמרה הנבואה:	
ג. זמנו ההיסטורי של הנביא:	

☒ משמעות המילה "חזון"

☒ ישעיהו א, א

ולפי שהן תוכחות קושי, קראם "חזון", שהוא הקשה מעשרה לשונות שנקראת נבואה.

פסוקים ב-ד: החטא

ישעיהו פרק א

(ג) יָדַע שׁוֹר קָנְהוּ, וַחֲמוֹר אֶבּוֹס בְּעֶלְיוֹ; יִשְׂרָאֵל לֹא יָדַע, עַמִּי לֹא הִתְבוּנָן:

השור מכיר את בעליו ונכנע למעבידו / חמור נכנע לבעליו כי הוא יודע שבעליו מספקים לו את האבוס / לעומת זאת ישראל לא מכירים ולא נכנעים לאדונם לה'.

(ד) הוֹי גּוֹי חַטָּא, עִם כְּבֹד עֲוֹן, זָרַע מְרָעִים, בְּנִים מְשַׁחֲתִים; עֲזְבוּ אֶת ה', נֶאֱצוּ אֶת קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל, נְזְרוּ אַחֲרָיו:

נזרו אחור - התרחקו ונבדלו מה' (מלשון התנזרות או מלשון זרים).

שאלה 2 מבוססת של שאלת בגרות חורף תשע"ד

2. עיין בפסוקים ב-ד, וענה:

א. מהו החטא שהנביא מוכיח בו את העם? (ע"פ פסוק ד)?

ב. מהי המידה הרעה שהיא לדעת הנביא השורש של החטא (ע"פ פסוקים ב-ג)?

ג. כיצד **השוואה הניגודית** לשור וחמור מחזקת את התוכחה של הנביא (פסוק ג)?

ד. בתוכחה, הנביא מכנה פעמים את העם בכינוי "**בנים**", מדוע הוא בחר בכינוי זה?

○ ההדרגתיות בתיאור העם וחטאיו

ישעיהו פרק א, ד

הוֹי

גּוֹי חַטָּא,

עִם כְּבֹד עֲוֹן,

זָרַע מְרָעִים,

בְּנִים מְשַׁחֲתִים, עֲזְבוּ אֶת ה', נֶאֱצוּ אֶת קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל, נְזְרוּ אַחֲרָיו:

3. בפסוק ד הנביא מתאר **בהדרגתיות כפולה** את העם ואת חטאיו.

א. מה מאפיין את הדרגתיות שיש בכינויים של העם? ומה ההדרגתיות שיש בתיאור החטאים של העם?

ב. ההדרגתיות של כינויי העם **הפוכים** מההדרגתיות של תיאור החטאים, במה? ומה משמעותה?

פסוקים ה-ט: העונש - תיאור הארץ החבולה

ישעיהו פרק א

- (ה) על מה תכני עוד, תוסיפו סרה? כל ראש לחלי, וכל לבב דני:
- (ו) מפך רגל ועד ראש אין בו מתם, פצע וחבורה ומכה טריה; לא זרו ולא חבשו ולא רככה בשמן:
- (ז) ארצכם שממה, עריכם שרפות אש, אדמתכם לנגדכם זרים אכלים אתה, ושממה כמהפכת זרים:
- (ח) ונותרה בת ציון כספה בכרם, כמלונה במקשה, פעיר נצורה:
- (ט) לולי ה' צבאות הותיר לנו שריד כמעט, כסדם היינו לעמרה דמינו: ס

שאלה מתוך בגרות חורף תשע"ד

4. לאחר שהנביא פירט את חטאי העם, הוא מתאר את עונשה של הארץ ע"י שני משלים.
 - א. הסבר בלשונך את "משל החולה" המובא בפסוקים ה-ז? פרט מה המשל ומה הנמשל.
 - ב. הסבר בלשונך את "משל הסוכה בכרם" בפסוקים ז-ח? פרט מה המשל ומה הנמשל.
 - ג. מה המציאות שמצטיירת ממצבה של הארץ ושל ירושלים, לאור משלים אילו?

הרקע ההיסטורי לנבואה ישעיהו בפרק א פסוקים ה-ט

מלכים ב יח

- (ט) ויהי בשנה הרביעית למלך חזקיהו היא השנה השביעית להושע בן אלה מלך ישראל עלה שלמנאסר מלך אשור על שמרון ויצר עליה:
- (י) וילפדה מקצה שלש שנים בשנת שש לחזקיהו היא שנת תשע להושע מלך ישראל נלפדה שמרון:
- (יא) ויגל מלך אשור את ישראל אשורה וינחם בחלח ובחבור נהר גוזן וערי מדי:
- (יב) על אשר לא שמעו בקול ה' אלהיהם ויעברו את בריתו את כל אשר צוה משה עבד ה' ולא שמעו ולא עשו: פ
- (יג) ובארבע עשרה שנה למלך חזקיהו עלה סנחריב מלך אשור על כל ערי יהודה הבצרות ויתפשים:
- (יד) וישלח חזקיהו מלך יהודה אל מלך אשור לכישה לאמר חטאתי שוב מעלי את אשר תתן עלי אשא וישם מלך אשור על חזקיהו מלך יהודה שלש מאות כפר כסף ושלשים כפר זהב:
- (טו) ויתן חזקיהו את כל הכסף הנמצא בית ה' ובאצרות בית המלך: ...
- (יז) וישלח מלך אשור את תרתן ואת רב סריס ואת רב שקה מן לכיש אל המלך חזקיהו **בחיל כבד ירושלים ויעלו ויבאו ירושלים...**

צבא סנחריב עולה על ירושלים ושם עליה מצור, במטרה להחריב את ממלכת יהודה ולהגלות את תושביה מתנהל משא ומתן, סנחריב ושליחיו דורשים כניעה מוחלטת וחזקיהו ושליחיו מסרבים חזקיהו מתפלל אל ה' בסוף פרק יט, נבואת ישעיהו שירושלים תנצל, ותיאור כיצד ירושלים ניצלת ע"י נס:

מלכים ב יט

- (כ) וישלח ישעיהו בן אמוץ אל חזקיהו לאמר...
- (כא) זה הדבר אשר דבר ה' עליו...
- (לא) **כי מירושלים תצא שארית ופליטה** מהר ציון קנאת ה' צבאות תעשה זאת: ס
- (לב) לכן פה אמר ה' אל מלך אשור לא יבא אל העיר הזאת ולא יורה שם חץ ולא יקדמנה מגן ולא ישפך עליה סללה:
- (לג) בדרךך אשר יבא בה ישוב ואל העיר הזאת לא יבא נאם ה':
- (לד) וגנותי אל העיר הזאת להושיעה למעני ולמען דוד עבדי:
- (לה) ויהי בלילה ההוא ויצא מלאך ה' ויך במחנה אשור מאה שמונים וחמשה אלף וישכימו בבקר והנה כלם פגרים מתים:
- (לו) ויסע ויגלף וישב סנחריב מלך אשור וישב בנינה:

רד"ק, ישעיהו א, ח

ונותרה בת ציון כסוכה בכרם - כי רוב ערי יהודה היו חרבות, ובימי חזקיהו כל הערים הבצורות תפשמ מלך אשור והנה נותרה ירושלים לבדה כמו הסוכה שהיא בכרם.

שאלה מתוך בגרות חורף תשע"ד

5. עיין בפסוקים ממלכים ב פרקים יח-יט ובדברי הרד"ק. מה הם האירועים ההיסטוריים שרומז עליהם ישעיהו אצלינו בפרק א פסוקים ה-ט ובעיקר בפסוק ח במשל "הסוכה בכרם"?

ההצלה והסכנה

יש לשים לב לתיאור ירושלים הנשארת לפליטה מכל חורבן הארץ, כפי שמתואר בספר מלכים ובספר ישעיהו: **מחד**, תושבי ירושלים חווים נס גדול והצלה פלאית, שוודאי יד ה' היא שהצילה אותם מן הפורענות. מנקודת מבט זו, הכינוי 'ונותרה בת ציון כסוכה בכרם' הוא ביטוי של **הצלה וישועה**. אך **מאידך**, מצבה של ירושלים הוא כפליטה מתוך חורבן גדול אשר סבב אותה. אמנם היא ניצלה, אך הודגם בפניה משמעות הפורענות הגדולה אשר יכולה להגיע, **והסכנה הממשית לקיומה הומחשה בפניה**.

פסוק ט: חורבן ירושלים כחורבן סדום

ישעיהו פרק א

(ט) לולי יהנה צבאות הותיר לנו שריד פמעט, כסדם הלינו לעמקה דמינו: ס

מלבי"ם

לולי ה' צבאות - אם לא היה משאיר לנו שארית מעט בחסדו, אז כסדום היינו.

הפסיק לאחר המילה "כמעט", הוא לפי טעמי המקרא (מתחת למילה 'כמעט', יש אתנחתא) וכך גם פירש המלבי"ם.

6. **הסבר בלשונך** את פסוק ט', לפי הפיסוק של טעמי המקרא ופירוש המלבי"ם.

רש"י, ישעיהו א, ט

כמעט כסדום היינו - כולנו כלים.

רש"י, בניגוד לטעמים, מחבר את המילה 'כמעט' לצלע השנייה של הפסוק. 'כמעט כסדום היינו'.

תוכחה על עבודת ה' ללא צדקה ומשפט, וקריאה לתשובה

[פסוקים י-כ]

ישעיהו פרק א

(י) שָׁמְעוּ דְבַר ה', קְצִינֵי סֹדִם; הֶאֱזִינוּ תוֹרַת אֱלֹהֵינוּ, עִם עֲמֶרְהָ :
 (יא) לָמָּה לִּי רֵב זְבַחֵיכֶם? יֹאמֶר ה'; שְׁבַעַתִּי עֲלוֹת אֵילִים וְחֶלֶב מְרִיאִים, וְדָם פְּרִים וּכְבָּשִׁים וְעֲתוּדִים לֹא חִפְצָתִי :
 (יב) כִּי תִבְאוּ לִרְאוֹת פָּנַי, מִי בִקֵּשׁ זֹאת מִיָּדְכֶם, רִמַּס חֲצָרָי? :
 (יג) לֹא תוֹסִיפוּ הִבִּיא מִנְחַת שָׁוְא, קִטְרֹת תוֹעֵבָה הֵיא לִי, חֲדָשׁ וְשֶׁבֶת קָרָא מִקְרָא לֹא אוֹכֵל אֶן וְעֲצָרָה :
 חֲדָשׁ וְשֶׁבֶת קָרָא מִקְרָא - ר"ח, שֶׁבֶת וּשְׂאֵר מוֹעֵדִים שְׁנֵקְרָאִים מִקְרָאֵי קוּדֵשׁ
 לֹא אוֹכֵל אֶן וְעֲצָרָה - אֵינִי יֹכֵל לִסְבּוֹל אֶת חִיבוֹר שְׂאֵתָם מִחֻבְרִים בֵּין הַפֶּשַׁע (הַאוּן) לְבֵין הָאִסִּיפָה שְׁלָכֶם בְּמוֹעֵדִים (עֲצָרָה)
 (יד) חֲדָשֵׁיכֶם וּמוֹעֲדֵיכֶם שְׁנֵאָה נִפְשִׁי, הָיוּ עָלַי לְטוֹרַח, נִלְאַתִּי נִשְׂאָ : נִלְאַתִּי נִשְׂאָ - לֹא אוֹכֵל לִשְׂאֵת וּלְסְבּוֹל אוֹתָם.
 (טו) וּבְפָרְשֵׁיכֶם כְּפִיכֶם אֲעֲלִים עֵינַי מִכֶּם, גַּם כִּי תִרְבּוּ תִפְלָה אֵינִנִּי שְׁמַע, וְיָדֵיכֶם דָּמִים מְלֹאוּ :

מהו יחס ה' לעבודת המקדש כפי שהנביא מתאר אותה בנבואתו?

7. בפסוקים י-טו מתוארות מצוות רבות של **בן אדם למקום**, אשר העם מקיים. בטבלה שלפניך מובא בטור הימני כל המצוות שהעם מקיים. רשום בטור השמאלי (צטט) מהו היחס של ה' לקיום המצוות הללו.

קיום המצווה על ידי העם	יחס של ה' לקיום המצווה
רב זבחיכם	לָמָּה לִי ◀
עלוות אילים וחלב מריאים	◀
ודם פרים וכבשים ועתודים	◀
הביא מנחת	◀
קטרות	◀
תבאו לראות פני	◀
חדש ושבת קרא מקרא	◀
חדשיכם ומועדיכם	◀
ובפרשיכם כפיכם	◀
תרבו תפלה	אֵינִנִּי שְׁמַע ◀

תוכחה על עבודת ה' שאינה מתקבלת לרצון

ישעיהו מוכיח את העם על כך שעבודת ה' במקדש, התפילות והחגים, אינם מתקבלים לרצון בפני ה'. אמנם בתחילת הפרק שמענו על כך שהם 'בנים מרעים', אך פירוט של חטאי העם עוד לא תוארו. גם בחלק השני של הפרק בפסוקים י-טו ישנו רק רמז מה הם החטאים של העם שבגללם עבודת ה' לא מתקבלת. פירוט ותיאור חטאי העם פורט בחלקה השלישי של הנבואה, אך כבר בסוף החלק השני, הנבואה מסתיימת בקריאה לתיקון ולאפשרות התשובה.

8. עיין בפסוקים י-טו, וענה :

- א. בפסוקים אלו הנביא חוזר שוב ושוב על הטענה, שהמצוות הללו שהעם מקיים, אינן מתקבלות ברצון לפני ה'. מדוע? צטט מהו החטא הנורא, שהנביא רומז עליו, שמעקב את קבלת המצוות ברצון לפני ה'.
- ב. כתוב בלשונך פיסקה קצרה, המסכמת את הביקורת החמורה שמצביע עליה הנביא בפסוקים אלו:

קריאה לתשובה

ישעיהו פרק א

(טז) וְחָצוּ, הַזָּבִי, הַסִּירֵי רֵעַ מֵעַלְלֵיכֶם מִנְגִד עֵינֵי, חֲדָלוּ הָרַע:

(יז) לְמַדּוּ הַיֵּטֵב, דְּרָשׁוּ מִשְׁפָּט, אֲשֶׁרוּ חֲמוּץ, שְׁפֹטוּ יְתוֹם, רִיבוּ אֶלְמִנָּה:

לימדו היטב – לימדו עצמכם לעשות טוב / אשרו חמוץ – הדריכו את הגזלן שישבו מדרכו הרעה

(יח) לָכוּ נָא וְנִכְחָה לֵאמֹר ה', אִם יִהְיוּ חֲטָאֵיכֶם כְּשָׁנִים - כְּשֶׁלֶג יִלְבִּינוּ, אִם נִאֲדִימוּ כְּתוֹלַע - כְּצִמְרֵי יִהְיוּ:

ה' אומר לעם באו ונתדיין, אך מכיון שלישראל אין טיעונים להצדיק את מעשיהם ה' מודיע להם שאם הם יעשו תשובה ה' ימחק את עוונותיהם.

JKS

(יט) אִם תֵּאָבֹוּ וְשָׁמַעְתֶּם, טוֹב הָאָרֶץ תֵּאָכְלוּ:

(כ) וְאִם תִּמְאָנוּ וּמְרִיתֶם, חָרֵב תֵּאָכְלוּ, כִּי פִי ה' דֹּבֵר: ס

בפסוקים טז-יז, קורא הנביא לתשובה. מתוך ריבוי פעלי התשובה, אנו למדים על רוב חטאיהם ומעשיהם הרעים, אך גם על אפשרות התיקון והתשובה.

9. אילו חטאים מוגדרים ניתן ליחס לישראל מתוך דבריו אלו של הנביא?

שתי דרכים לתיקון

בפסוקים יט-כ: ישעיהו מציג כאמור, שתי דרכים לתיקון, אשר מובטח שאחת מהם תגענה:

(יט)	אִם	תֵּאָבֹוּ	וְשָׁמַעְתֶּם	טוֹב הָאָרֶץ תֵּאָכְלוּ:
(כ)	וְאִם	תִּמְאָנוּ	וּמְרִיתֶם	חָרֵב תֵּאָכְלוּ...

שאלה מתוך בגרות קיץ תשע"ד

10. עיין בפסוקים יט-כ, וענה:

א. כתוב בלשונך מה שתי הדרכים לתיקון שהנביא מציג? ומה תהיה התוצאות של כל דרך?

ב. הנביא משתמש פעמים בפועל "אכל" אך בהיפוך משמעות, כך שהצליל שלה נשאר דומה אך משמעותה הפוכה. מה המשמעות של מילה זו בפסוק יט? ומה משמעותה בפסוק כ?

○ ההשוואה לסדום ועמורה

ישעיהו פרק א פסוקים ט-י

(העונש - פסי ט') ...לוֹלֵי ה' צְבָאוֹת הַזֹּתִיר לָנוּ שְׁרִיד כְּמַעַט פְּסָדִים הָיִינוּ לְעַמְרָה דְּמִינוּ: ס

(החטא - פסי י') שְׁמַעוּ דְבַר ה' קְצִינֵי סָדָם הֲאִזְיִנוּ תוֹרַת אֱלֹהֵינוּ עִם עַמְרָה...

11. ישעיהו משווה פעמיים בין ישראל לבין סדום ועמורה.

א. לשם מה ישעיהו משווה את ישראל לסדום ועמורה בפסוק ט?

ב. לשם מה ישעיהו משווה את ישראל לסדום ועמורה בפסוק י?

קינה על מצב החברה בציון - והבטחה להשבת הצדק

[פסוקים כא-לא]

קינה על מצב החברה הקלוקל בציון, ופירוט חטאי ציון

ישעיהו פרק א

(כא) איכה הייתה לזונה קריה נאמנה? מלאתי משפט, צדק יליו בה, ועתה מרצחים:

(כב) כסף היה לסיגים, סבאך מהול במים:

(כג) שרף סוררים וחקרי גנבים, פלו אהב שחד ורדף שלמנים, יתום לא ישפטו, וריב אלמנה לא יבוא אליהם: פ

דעת מקרא, ישעיהו א, כב

כסף היה לסיגים - כסף, שהיה לפני כסף טהור, נהפך עתה לכסף סיגים. כסף מעורב במתכות שונות... הסוחרים הרמאים שבירושלים מוכרים כלי מתכות שונות בתורת כלי כסף טהור. סבאך מהול במים - יינך מעורב במים. הסוחרים הרמאים נותנים מים בין ומוכרים אותו בתורת יין טהור.

שאלה מתוך בגרות קיץ תשע"ד

12. עיין בתוכחת ישעיהו בפסוקים כא-כג, ובפירוש דעת מקרא וענה:

א. אילו חטאים ישעיהו מזכיר בתוכחה זו?

ב. אל מי התוכחה מופנית בפסוקים אלו? ציין שתי קבוצות. ובסס את תשובתך.

חזרת הצדק לירושלים

ישעיהו פרק א

(כד) לכן נאם האדון ה' צבאות, אביר ישראל: הוי אנהם מצרי, ואנקמה מאויבי:

פתח בארבע שמות ותארים של ה' / הוי אנהם מצרי - אשכך את חרוני ואמצא נחמה ע"י שאפרע מצרי.

(כה) ואשיבה ידי עליך, ואצרך כבד סיגים, ואסירה כל בדילך:

ואצרך כבד סיגים - אנקה אותך מהדברים הרעים שבך ("בור" חומר ניקוי) / ואסירה כל בדילך - אנקה ממך את המתכת הגרועה (כצורף המנקה את המתכות היקרות)

(כו) ואשיבה משפטך כבראשנה, ויעצרך כבתחלה; אחרי כן יקרא לך עיר הצדק, קריה נאמנה:

(כז) ציון במשפט תפדה, ושביה בצדקה: :: ושביה - וישוביה (הרטום) או עושי התשובה (רש"י).

(כח) ושבר פשעים וחסאים יחדו, ועזבי ה' כלו: אבל שבר יבוא על כל הפושעים והחוטאים ביחד.

רש"י ישעיהו פרק א

(כה) ואשיבה ידי עליך - מכה אחר מכה עד כלות הפושעים.

(כז) במשפט תפדה - ע"י שיהיו בה עושה משפט תפדה מעונותיה. ושביה - עושי תשובה שבתוכה.

הנביא מבטיח שירושלים תשוב להיות "עיר הצדק, קריה נאמנה" שהיא תיקון של חטאי ירושלים המפורטים בפסוק כא "איכה הייתה לזונה קריה נאמנה, מלאתי משפט צדק יליו בה ועתה מרצחים".

שאלה מתוך בגרות קיץ תשע"ד

13. עיין בפסוקים כד-כח ובדברי רש"י. בפסוקים אלה הנביא מתאר שתי אפשרויות לחידוש המעמד של ירושלים ל"עיר הצדק, קריה נאמנה".

א. הסבר בלשונך כל אחת מן האפשרויות.

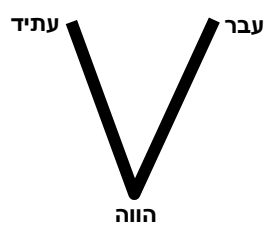
ב. בסס כל אחת מן האפשרויות על לשון הכתוב.

○ מבנה פסוקים כא ו-כו

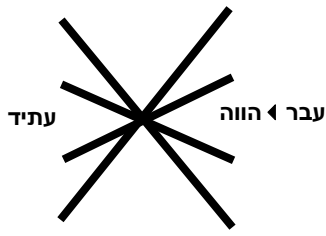
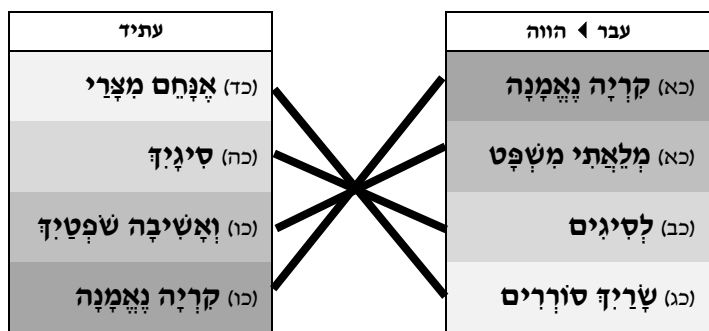
ישעיהו פרק א
 (כא) איכה היתה לזונה קריה נאמנה? מלאתי משפט, צדק יליו בה, ועתה מרצחים :
 ...
 (כו) ואשיבה שפטיך כבראשנה, ויעצוך כבתחלה ; אחרי כן יקרא לך עיר הצדק, קריה נאמנה :

המבנה של פסוק כא בנוי על הנגדה ועל הפער הגדול בין ירושלים כפי שהייתה בתפארתה בעבר לבין מצבה העגום בהווה. התקבולת הניגודית מעצימה פער זה. פסוק כו, מתאר את ירושלים בעתיד, ומובטח בו כי ירושלים תשוב להיות עיר הצדק, וקריה נאמנה :

פסוק כו בעתיד		פסוק כא בהווה	

למעשה פסוקים כא-כו כולם, בנויים במבנה של תקבולת ניגודית :

משמעות מבנה זה מדגיש ומעצים את המהפך והתיקון הגדול אשר יבוא על ירושלים, אשר תהפך שוב להיות מעיר של זנות ורצח - לעיר של צדק ונאמנות.

14. כדי לתאר את המהפך שיתרחש בירושלים בעתיד, ישעיהו משתמש בשני מבנים ספרותיים. מה הן? בסס את תשובתך על הכתוב.

פסוקי הסיום - כיצד הרשעה תמוגר?

ישעיהו פרק א
 (כט) כִּי יִבְשׂוּ מַאֲיִלִים אֲשֶׁר חִמְדְּתֶם, וְתִחַפְּרוּ מֵהַגְנוֹת אֲשֶׁר בְּחַרְתֶּם :
 (ל) כִּי תִהְיֶינָה כְּאֵלֶּה נְבִלַת עֲלֶהָ, וּכְגִנָּה אֲשֶׁר מִים אֵין לָהּ :
 (לא) וְהָיָה הַחֶסֶן לְנִעְרָת, וּפְעָלוֹ לְנִיצוֹץ, וּבְעָרוֹ שְׁנִיָּהֶם יִחַדּוּ וְאֵין מְכַבֶּה : ס

פסוקי הסיום (כח-לא) מבטיחים את כילוי הרשעה. בפסוקים ל-לא, מדמה הנביא את מפלת הרשעים במשל של כיליון ובערת צמחיה יבשה :

- כְּאֵלֶּה - נְבִלַת עֲלֶהָ
- וּכְגִנָּה - אֲשֶׁר מִים אֵין לָהּ
- וְהָיָה (העץ) הַחֶסֶן - לְנִעְרָת
- וּפְעָלוֹ - לְנִיצוֹץ (הרשע שפעל יהיה לניצוץ אש)
- וּבְעָרוֹ שְׁנִיָּהֶם יִחַדּוּ (הרשע ועושרו ישרפו ביחד) - וְאֵין מְכַבֶּה